

การประเมินความต้องการจำเป็นของการศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ)

Needs Assessment of Study in Doctor of Education Program in Educational Management (International Program)

โสวริทธิ์ธร จันทรแสงศรี (Sovaritthon Chansaengsee) *

ปานจิตร หลงประดิษฐ์ (Panchit Longpradit) **

พชชนันท์ นิรมิตรไชนนท์ (Poschanan Niramitchainont) ***

อริศรา เล็กสรรเสริญ (Arisara Leksansern) ****

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมุ่งวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่อการศึกษาด้านหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมิน ได้แก่ (1) การศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และทบทวนหลักสูตร (2) การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับการวิจัยนี้ ได้แก่ ศิษย์เก่า และผู้ประกอบการ (ต้นสังกัด) (3) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (4) การตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถาม และ (5) การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง และระยะที่ 2 ระยะการประเมิน ได้แก่ (1) การนำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูล และ (2) การวิเคราะห์ ประมวล และสรุปผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

* อาจารย์ ดร. หลักสูตรการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Lecturer, Dr., Educational Management (International Program), Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. Email: sovaritthon.cha@mahidol.ac.th

** อาจารย์ ดร. หลักสูตรการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Lecturer, Dr., Educational Management (International Program), Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. Email: panchit.lon@mahidol.ac.th

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Assistant Professor, Dr., Educational Management (International Program), Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. Email: poschanan.nir@mahidol.ac.th

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Assistant Professor, Dr., Educational Management (International Program), Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. Email: arisara.lek@mahidol.ac.th

(นานาชาติ) ทั้งในประเทศไทยและจากต่างประเทศ รวมทั้งผู้ใช้บัณฑิต (หน่วยงานต้นสังกัด) จำนวน 34 คน ด้วยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (62.86%) มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 39.77 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตทางการจัดการศึกษา/การบริหารการศึกษา (97.14%) ในภาคปกติ (58.82%) มีอาชีพรับราชการ (67.65%) มีประสบการณ์การทำงาน และอยู่ในวงการธุรกิจการศึกษา (55.88%) 2) ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ (51.61%) สนใจศึกษาหรือทำวิทยานิพนธ์ทางการบริหารองค์การ การจัดการศึกษาทางเลือก และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้องการนำความรู้ด้านการจัดการการศึกษา การประกันคุณภาพ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปใช้ในการทำงาน สะดวกในการจัดการเรียนการสอนในวันและเวลาราชการ (86.67%) และส่วนใหญ่สามารถมาศึกษาต่อ (84.21%) 3) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตรโดยรวมทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.=1.06) โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นสูงสุดเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ การให้นักศึกษาศึกษาดูงาน/การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาการ ตามความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางการศึกษาในต่างประเทศ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.99) และ 4) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.=1.05) โดยรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับสูงสุด ได้แก่ รายวิชากลยุทธ์ การวางแผน และการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.87)

คำสำคัญ : การประเมินความต้องการจำเป็น การพัฒนาหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต การจัดการการศึกษา

Abstract

This study is a survey research aiming to analyse the need of enrolling Doctor of Education Program in Educational Management (International Program). There were 2 phases of the study, which were the phase of pre-assessment and the assessment phase. For the former phase of assessment, it was to 1) study and accumulate document and data necessary for needs assessment and review the curriculum, 2) identify all stakeholders who were alumni and their affiliations, 3) establish research tools, 4) examine and develop the research tools, and 5) tryout the research questionnaires. For the second phase, the researchers were to 1) collect the data, 2) analyse, process, and make a research summary. The samples were 34 graduates who have graduated from Master of Education Program in Educational Management (International Program) both in Thailand and any other country and their affiliations. This

research employed purposive selection as the way to select the samples. Descriptive statistics and content analysis were used to analyse the collected data.

The research findings revealed that 1) most respondents were male (62.86%) and the average age was 39.77. In addition, 97.14% of them had graduated in Master of Education Program in Educational Management. 67.65% of the respondents had worked for government, whereas 55.88% had been working in educational field. 2) The result of needs assessment of study in Doctor of Education Program in Educational Management (International Program) indicated that most respondents intended to study in this program (51.61%). They were interested in conducting a research on organisation management, alternative education, and transformational leadership. Also, they needed the knowledge of educational management, quality assurance, and human resource management to be applied into their work fields. Moreover, most of them intended to study on weekdays (86.67%) and 84.21% of the respondents could obtain an allowance from their organisations to study in this program. 3) The analysis of program management indicated that all aspects of the management were in high level ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=1.06$). The most significant opinion expressed were exchanging academic experiences cooperated with the university or foreign educational institutions ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.99$). 4) The result of opinions towards subjects in the program expressed that the respondents were satisfied with all proposed subjects. The most popular subjects they revealed were Strategic Planning and Quality Assurance in Educational Management ($\bar{X}=4.19$, $S.D.=0.87$).

Keywords: Needs Assessment, Doctoral Curriculum Development, Educational Management

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ในสถาบันทางการศึกษาทุกระดับ ยังคงประสบกับปัญหาด้านช่องว่างระหว่างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษาต่าง ๆ กับองค์ความรู้และทักษะที่สถาบันทางการศึกษาต้องการ เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง บุคคลเหล่านี้ต้องเป็นผู้วางนโยบายและบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามแผน พัฒนาวิธีการสอนและบรรยากาศในโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนและสถาบันการศึกษายังรับผลกระทบจากปัจจัยผลักดันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างทางอาชีพ และการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาสาระและความท้าทายใหม่ๆ ด้านการศึกษา ซึ่งปัจจัยผลักดันส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา ดังนั้นการปฏิรูปด้านผู้นำทางการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญที่

จะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (Desimone, Smith & Ueno, 2006; King & Newman, 2001; Korkko, Ammala, & Turunen, 2016)

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหิดลได้จัดการเรียนการสอนและเปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นหลักสูตร 3 ปี โดยมีนักศึกษามาจากหลากหลายประเทศทั้งในกลุ่มอาเซียน เช่น พม่า กัมพูชา ลาว ฟิลิปปินส์ เวียดนาม รวมถึง จีน เกาหลี ภูฏาน ศรีลังกา สหรัฐอเมริกา เป็นต้น โดยนักศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากหลากหลายตำแหน่ง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน นักวางนโยบาย นักวิจัยทางการศึกษา ครูและอาจารย์ นักศึกษาเหล่านี้ทำงานในสถาบันการศึกษาที่หลากหลาย ตั้งแต่โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน สถาบันอุดมศึกษา รวมถึงสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น การศึกษาตามอัธยาศัยหรือการศึกษาทางเลือก เป็นต้น ซึ่งมีเป้าหมายในการเข้าศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำทางการศึกษาในอนาคต อันจะนำไปสู่การพัฒนาเครือข่ายของประชาคมอาเซียนให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจึงเน้นการเตรียมความพร้อมให้ผู้นำทางการศึกษาสามารถสร้างความรู้ใหม่ๆทางด้านการจัดการ นวัตกรรม และการวิจัยด้านการจัดการการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งหลักสูตรถูกออกแบบโดยวางรากฐานบนการศึกษาในระดับนานาชาติ ผ่านการเรียนการสอนเน้นด้านแนวคิด ทฤษฎี การวิจัย นโยบายทางด้านการศึกษา และปฏิบัติการด้านการจัดการการศึกษาจากหลากหลายประเทศ ซึ่งประกอบด้วยวิชาที่หลากหลาย เช่น การวิจัยขั้นสูงด้านการจัดการการศึกษา นโยบายและการวางแผนการจัดการ การศึกษา และบทบาทของผู้นำทางการศึกษาและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น อีกทั้งยังมีรูปแบบการเรียนการสอนเน้นการถกประเด็นสะท้อน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แต่ละวิชาผู้เรียนจะถูกมอบหมายให้ทำงานกลุ่มและงานเดี่ยว รวมถึงมีโปรเจกต์ตามความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง และการมุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงผ่านการศึกษาดูงานด้านการจัดการการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับวิทยานิพนธ์ ผู้เรียนต้องผ่านการพัฒนาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วมให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด (Knowles, Swanson, & Holton, 2005)

จากสถานการณ์และปัจจัยผลักดันที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับความหลากหลายของผู้เรียนทั้งด้านวัฒนธรรม ภูมิหลัง และความเชี่ยวชาญ หลักสูตรฯ จึงต้องการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการขององค์กรทั้งที่มีการระบุโดยตรง และไม่ได้ระบุอย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานหรือแก้ไขข้อบกพร่องของการดำเนินการในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นการค้นหาวิธีลดช่องว่างการเรียนรู้หรือประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดสิ่งที่ต้องการจำเป็นและหาวิธีการที่จะบรรลุสิ่งที่ต้องการจำเป็นเหล่านั้น โดยเริ่มจากการกำหนดความต้องการจำเป็น การตรวจสอบคุณลักษณะและเหตุของความจำเป็นเหล่านั้น รวมทั้งการกำหนดลำดับความสำคัญอย่างมีระบบ (Gupta et al., 2007; Arizona State University, 2018) ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นในยุคแรกมองการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน ยุคที่สอง เป็นยุคที่พิจารณาว่าเป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อกำหนดแผนดำเนินงาน และยุคที่สามหรือปัจจุบันจะเน้นไปที่กระบวนการที่ใช้ในการวางแผนและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาองค์กรทั้งระบบ (US Department of Education, 2018; สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

ในมิติของการศึกษาการประเมินความต้องการที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับความจำเป็นของหลักสูตรว่าชาติ สังคม หรือสถานศึกษา ควร จัดหลักสูตรอย่างไร ที่สามารถนำไปใช้ในการออกแบบหลักสูตร ผลลัพธ์ของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ การกำหนดประเด็นที่จำเป็นต้องบรรจุในหลักสูตร สามารถใช้การกำหนดเกณฑ์พัฒนาหลักสูตร การเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงกับหลักสูตรอื่น และการกำหนดบุคลากร เวลา และสถานที่ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (หลักสูตร) ตามที่พึงปรารถนา ซึ่งการที่จะดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียหลายภาคส่วน อาทิเช่น นักการศึกษา ผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนจากภายนอกวงการศึกษา ในการ กำหนดความต้องการจำเป็นนี้ การประเมินความต้องการจำเป็นประกอบไปด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการ ประเมิน (Pre-Assessment Phase) เป็นระยะการสำรวจ ศึกษาค้นคว้า และวางแผนการประเมิน ระยะการ ประเมิน (Assessment) เป็นระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะหลังการประเมิน (Post-Assessment) คือ ระยะของการนำผลไปใช้ (English & Kaufman,1975; อัญชลี สารรัตน์, 2554; Oliva, 2001 อ้างถึงใน อัญชลี สารรัตน์, 2554; Witkin & Altschuld, 1995 อ้างถึงใน Mashael, 2016) ดังการศึกษาครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยพิจารณาจากความต้องการของทั้งศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ใช้บัณฑิต บุคลากรสนับสนุน และอาจารย์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและโอกาสของหลักสูตร ให้สามารถเข้าไปมีบทบาทในการสร้างและ พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ทางการจัดการศึกษาในระดับภูมิภาค รวมทั้งเป็นผู้ประสาน เครือข่ายระหว่างหน่วยงาน ทางการศึกษาของประเทศสมาชิกในการจัดการประชุมสัมมนา ตลอดจนการพัฒนางานวิจัยร่วมกัน ซึ่งจะเป็น แนวทางที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางวิชาการ แนวทางการบริหารจัดการ สำหรับหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการศึกษา ต่อในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านข้อมูลทั่วไป ความต้องการหรือความสนใจใน การศึกษาต่อการจัดการหลักสูตร และรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตร โดยวิธีดำเนินการวิจัยได้ประยุกต์ใช้ตัวแบบ การประเมินความต้องการจำเป็นของ Witkin & Altschuld (1995 อ้างถึงใน Mashael, 2016) ดังต่อไปนี้

1. ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมิน (Pre-Assessment Phase):

1.1 ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และทบทวนหลักสูตร

1.2 ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับการวิจัยนี้ ได้แก่ ศิษย์เก่า และผู้ประกอบการ (ต้นสังกัด)

1.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษาหรือกำลังจะจบการศึกษาในระดับปริญญาโท การศึกษาในระดับปริญญาโทของท่านเป็นหลักสูตรแบบใด ปีพ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท อาชีพ/ตำแหน่งปัจจุบันหรือล่าสุด สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่จังหวัด ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ย ภาระงานที่ท่านรับผิดชอบ และหน้าที่รับผิดชอบอื่น ๆ นอกเหนือจากที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา

ตอนที่ 2 ถามความต้องการศึกษาต่อและความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 ข้อ โดยถามความต้องการ/ความสนใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) เหตุผลที่สนใจเข้าศึกษา ความต้องการกลุ่มเนื้อหาวิชาที่สนใจ วันและเวลาการจัดการศึกษาที่ต้องการ ความต้องการให้หลักสูตรจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นต้นโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นมาตราส่วนโดยใช้การวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามระดับความคิดเห็น คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ให้คะแนน 5 จนถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ให้คะแนน 1

1.4 ตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเชิงเนื้อหา (Content Validity) หากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม คะแนนเท่ากับ 1 หากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามมีความไม่เหมาะสม คะแนนเท่ากับ -1 และหากผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าไม่แน่ใจถึงความเหมาะสมของข้อคำถามคะแนนเท่ากับ 0 ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยเกณฑ์ในการพิจารณาว่าข้อคำถามนั้นมีความครอบคลุมหรือไม่ จะพิจารณาจากค่าดัชนี IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป (ประสพชัย พสุนนท์, 2558) ผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าคำถามทุกข้อมีค่าระหว่าง 0.67-1.00

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ใช้ จำนวน 15 คน แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้ทำการทดลองใช้แล้วมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) (Cronbach, 1951 อ้างถึงในประคอง วรรณสุด, 2542) พบว่าค่าความเที่ยงรายฉบับมีค่าระหว่าง 0.60-0.90

2. ระยะที่ 2 การประเมิน (Assessment Phase):

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ทั้งในประเทศไทยและจากต่างประเทศ และผู้ใช้บัณฑิต (หน่วยงานต้นสังกัด) โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 คน

2.2 วิเคราะห์ ประมวล และสรุปผล โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดมาสร้างรหัสและลงข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้ทุกประการ

2.2.2 ลกรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาลกรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับคำถามที่เป็นปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

2.2.3 ประมวลผล (Processing) ข้อมูลที่ลกรหัสแล้ว นำมาบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

2.2.4 วิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติที่ใช้วิเคราะห์เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Min) และค่าสูงสุด (Max)

2.2.5 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป 2) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) 3) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) และ 4) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 34 คนที่เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ทั้งในประเทศไทยและจากต่างประเทศ และผู้ใช้บัณฑิต (หน่วยงานต้นสังกัด) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 62.86 มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 39.77 ปี สำเร็จการศึกษาหรือกำลังจะสำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตทางการจัดการศึกษา/การบริหารการศึกษา จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 97.14 โดยส่วนใหญ่ศึกษาในภาคปกติ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 ในช่วงปี พ.ศ.2555-2560 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 70.37 มีอาชีพรับราชการ/ พนักงานราชการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 67.65 มีประสบการณ์

การทำงานเฉลี่ย 17.1 ปี รายได้เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 29,252.23 (US\$) และงานด้านการจัดการการศึกษาที่รับผิดชอบในปัจจุบันมากที่สุด คือด้านธุรกิจการศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 55.88

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ)

2.1 ด้านความต้องการหรือความสนใจในการศึกษาต่อ

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) คิดเป็นร้อยละ 51.61 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 35.48 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 12.90

โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างต้องการหรือมีความสนใจในการศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) เหตุผลด้านวิชาการและด้านอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลสำหรับการศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ว่าต้องการเพิ่มองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้านการจัดการการศึกษา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน วิจัย และช่วยเหลือนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น โดยต้องการสร้างความเชี่ยวชาญเชิงวิชาการให้กับตนเอง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางคนต้องการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้การศึกษาดูในระดับดุษฎีบัณฑิตสามารถช่วยเพิ่มองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอาชีพการงานได้อย่างเป็นวงกว้าง

2) เหตุผลด้านสภาพแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ว่าสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ รวมถึงคณาจารย์มีความรู้ ความสามารถ และให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าเหตุผลดังกล่าวช่วยส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้การเดินทางจากประเทศของนักศึกษายังประเทศไทยใช้ระยะเวลาไม่นาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยนั้นเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียของนักศึกษาต่างชาติ เนื่องจากการเดินทางมาศึกษาต่อในประเทศไทยมีความสะดวกสบาย และใช้เวลาเดินทางไม่นาน

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการหรือไม่แน่ใจในการศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

3) เหตุผลด้านเวลา

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นกลุ่มคนทำงานซึ่งสาเหตุหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ คือ ไม่สามารถลางานมาศึกษาต่อได้ และสำหรับบางคนที่มีครอบครัวแล้ว ให้เหตุผลว่าต้องการเวลาให้ครอบครัวอย่างเต็มที่

4) เหตุผลด้านเวลา

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นกลุ่มคนทำงาน ซึ่งสาเหตุหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ คือ ไม่สามารถงานมาศึกษาต่อได้ และสำหรับบางคนที่มีครอบครัวแล้ว ให้เหตุผลว่าต้องการเวลาให้ครอบครัวอย่างเต็มที่

5) เหตุผลด้านการเงิน

กลุ่มตัวอย่างบางคนต้องการทุนสนับสนุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัย หรือแหล่งทุนภายนอก หรือจากรัฐบาลของประเทศที่นักศึกษาพำนักอยู่ ดังนั้นการตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับโอกาสและผู้ให้ทุน

2.2 ด้านหัวข้อวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างสนใจศึกษาหรือทำวิทยานิพนธ์

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง พบว่า หัวข้อวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจศึกษาหรือทำวิทยานิพนธ์ในระดับดุษฎีบัณฑิต ได้แก่ การบริหารองค์การ การจัดการศึกษาทางเลือก และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้ระดับคะแนนเท่ากัน รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลประสิทธิภาพการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และนโยบายทางการศึกษา นอกจากนี้หัวข้อวิจัยอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ ได้แก่ การจัดการความรู้ จิตวิทยาการศึกษา และการศึกษาในการพัฒนาเมือง

2.3 ด้านความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการทำงาน

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างหรือหน่วยงานต้นสังกัดส่วนใหญ่คาดว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ไปใช้ประโยชน์ใน การทำงาน ได้แก่ การจัดการการศึกษา รองลงมา คือ การประกันคุณภาพ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.4 ด้านวันและเวลาที่สะดวกสำหรับการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สะดวกในการจัดการเรียนการสอนในวันและเวลาราชการจำนวน คิดเป็นร้อยละ 86.67 นอกวันและเวลาราชการ คิดเป็นร้อยละ 6.67 และวันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 6.67

2.5 ด้านการลาหมาศึกษา

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่สามารถลาหมาศึกษาต่อได้ คิดเป็นร้อยละ 84.21 และไม่สามารถลาหมาศึกษาต่อได้ คิดเป็นร้อยละ 15.79 โดยช่วงเวลาที่สามารถลาหมาศึกษาต่อได้ คือ มีตั้งแต่ไม่มีข้อกำหนด ระยะเวลา 2-4 ปี หรือขึ้นอยู่กับสาขาที่จะลาหมาศึกษาต่อ สำหรับผู้ที่เลือกตอบว่าไม่สามารถลาหมาศึกษาต่อได้ สาเหตุเนื่องมาจากได้ใช้สิทธิ์ในการลาไปแล้วตอนศึกษาต่อในหลักสูตรก่อนหน้านี้ไปแล้ว จึงไม่สามารถลาต่อได้อีก หรือหากจะลาได้ ต้องเว้นช่วงระยะเวลา

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ)

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ผลแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) (n = 34)

ความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตร	\bar{X}	SD	Min	Max	การแปลผล
1. เชิญอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับมาสอน/ร่วมสอน	4.26	1.09	1.00	5.00	มาก
2. ให้นักศึกษาศึกษาดูงาน/ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ทางวิชาการตามความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางการศึกษาใน ต่างประเทศ	4.45	0.99	1.00	5.00	มาก
3. เชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านนโยบายการศึกษา/ การจัดการโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา มาบรรยายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์	4.13	1.09	1.00	5.00	มาก
4. การเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ตรง	4.10	1.14	1.00	5.00	มาก
5. การเรียนการสอนที่ใช้การอภิปรายเป็นฐาน/ การเรียนการสอนที่ใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน	4.13	1.12	1.00	5.00	มาก
6. การเรียนการสอนที่เน้นโครงงานเป็นฐาน	4.03	0.98	1.00	5.00	มาก
7. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสอน ทางไกล เป็นบางรายวิชา	3.87	1.02	2.00	5.00	มาก
รวมประเด็นการจัดการหลักสูตร	4.14	1.06	1.00	5.00	มาก

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการหลักสูตร โดยรวมทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.14, S.D.=1.06) โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นสูงที่สุดเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ การให้นักศึกษาศึกษาดูงาน/การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาการตามความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางการศึกษาในต่างประเทศ (\bar{X} =4.45, S.D.=0.99) รองลงมา คือ การเชิญอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับมาสอน/ร่วมสอน (\bar{X} =4.26, S.D.=1.09) และการเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านนโยบายการศึกษา/การจัดการโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา มาบรรยาย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (\bar{X} =4.13, S.D.=1.09) และการเรียนการสอนที่ใช้ การอภิปรายเป็นฐาน/การเรียนการสอนที่ใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (\bar{X} =4.13, S.D.=1.12) ได้ระดับค่าเฉลี่ยเท่ากัน

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ)

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ผลแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) (n = 34)

ความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา	\bar{x}	SD	Min	Max	การแปลผล
1. รายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการการศึกษาระดับสูง	4.06	1.12	1.00	5.00	มาก
2. รายวิชาจัดการความรู้ และองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.97	1.08	1.00	5.00	มาก
3. รายวิชากลยุทธ์การวางแผน และการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา	4.19	0.87	2.00	5.00	มาก
4. รายวิชาทฤษฎีองค์การและการประยุกต์ใช้ในการศึกษา	3.84	1.19	1.00	5.00	มาก
5. รายวิชาคุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทางการศึกษา	3.94	1.21	1.00	5.00	มาก
6. รายวิชาวัฒนธรรม ชุมชน และการศึกษา	3.87	1.02	1.00	5.00	มาก
7. รายวิชาสัมมนาการจัดการการศึกษาเปรียบเทียบ	3.94	0.96	1.00	5.00	มาก
8. รายวิชานโยบายและการวางแผนการจัดการการศึกษา	4.16	1.04	1.00	5.00	มาก
9. รายวิชาวางแผนและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในการจัดการการศึกษา	4.13	1.12	1.00	5.00	มาก
10. รายวิชาสถานการณ์ปัจจุบันทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการจัดการการศึกษา	4.00	0.82	2.00	5.00	มาก
11. รายวิชาการประกันคุณภาพสู่มาตรฐานสากล	3.97	1.20	1.00	5.00	มาก
12. รายวิชาภาวะผู้นำและการจัดการภาวะผู้นำอย่างเป็นระบบ	4.10	0.98	1.00	5.00	มาก
รวมประเด็นความสนใจในรายวิชา	4.01	1.05	1.00	5.00	มาก

ในส่วนของภาพรวมความสนใจในรายวิชา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.=1.05) โดยรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ รายวิชากลยุทธ์ การวางแผน และการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.87) รองลงมาเป็น รายวิชานโยบายและการวางแผน การจัดการการศึกษา ($\bar{X}=4.16$, S.D.=1.04) และรายวิชาการวางแผนและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในการจัดการการศึกษา ($\bar{X}=4.13$, S.D.=1.12) ตามลำดับ

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นให้มีการเพิ่มรายวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ตัวอย่างรายวิชาได้แก่ การจัดการศึกษาในการพัฒนาเมือง การจัดการศึกษาและการจัดการภัยพิบัติ การจัดการศึกษาในเขตสงคราม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในต่างประเทศ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการการศึกษา เป็นต้น

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการและทำงานอยู่ในวงการธุรกิจการศึกษา ซึ่งโดยส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตโดยเฉพาะ ด้านการบริหารองค์การ การจัดการศึกษาทางเลือก และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้องการนำความรู้ด้านการจัดการการศึกษา การประกันคุณภาพ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยสะดวกมาเรียนในวันและเวลาราชการ สำหรับความคิดเห็นต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อหลักสูตร โดยเฉพาะการให้นักศึกษาศึกษาดูงาน/การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาการตามความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางการศึกษาในต่างประเทศ ในขณะที่รายวิชากลยุทธ์การวางแผน และการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นรายวิชาสำคัญที่พึงมีในหลักสูตร

อภิปรายผลและสรุปผลของการวิจัย

จากการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายและสรุปผล เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. ด้านความต้องการหรือความสนใจในการศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาพบว่า “กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) คิดเป็นร้อยละ 51.61 (16 คน) ซึ่งเหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อ ได้แก่ เหตุผลด้านวิชาการและด้านอาชีพ คือ ต้องการเพิ่มองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเหตุผลด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษา” ที่พบผลเช่นนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังจะสำเร็จการศึกษาในระดับมหับัณฑิตทางการจัดการศึกษา/การบริหารการศึกษา และประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับธุรกิจการศึกษา จึงมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ กอปรกับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร อัจปักษา และ ชีระศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ (2558) ที่ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการ

พัฒนาตนเองของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดราชบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครู โดยรวมสมรรถนะที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สมรรถนะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา และสมรรถนะด้านการวัดผลและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงศ์ลักษณ์ รุ่งวิทยากร และสุกัญญา สุขวุฒิ (2545) ที่ได้ศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษา ซึ่งพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.7 ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษาเหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อคือ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพตนเอง เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและเพื่อเป็นบันไดสู่ความก้าวหน้าในอาชีพการทำงานตามลำดับ

นอกจากนี้ “มีผู้ที่ไม่แน่ใจที่จะศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 35.48 (11 คน) และผู้ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 12.90 (4 คน) โดยมีเหตุผลทางด้านเวลา และการเงิน” ที่พบผลเช่นนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (นานาชาติ) ทั้งในประเทศไทยและจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นนักเรียนทุน และในบางประเทศมีการจำกัดทุนการศึกษาสำหรับผู้รับทุนการศึกษาแต่ละคนว่าสามารถรับทุนการศึกษาได้เพียงครั้งเดียว ดังนั้นเมื่อได้รับทุนการศึกษามาศึกษาในระดับมหาบัณฑิตแล้ว จึงไม่สามารถขอรับทุนการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตได้อีก อีกทั้งมีประเด็นด้านสถาบันที่สนับสนุนทุนการศึกษาหรือแหล่งทุนหลาย ๆ แห่ง ได้ยกเลิกการสนับสนุนทุนการศึกษาด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การที่จะได้รับสนับสนุนทุนการศึกษาเป็นเรื่องที่ยากลำบากมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาธร นิลอาธิ และคณะ (2560: 134) ที่ทำการวิจัยพบว่าความต้องการให้หลักสูตรและมหาวิทยาลัยมีทุนสนับสนุน อยู่ในระดับมากที่สุด

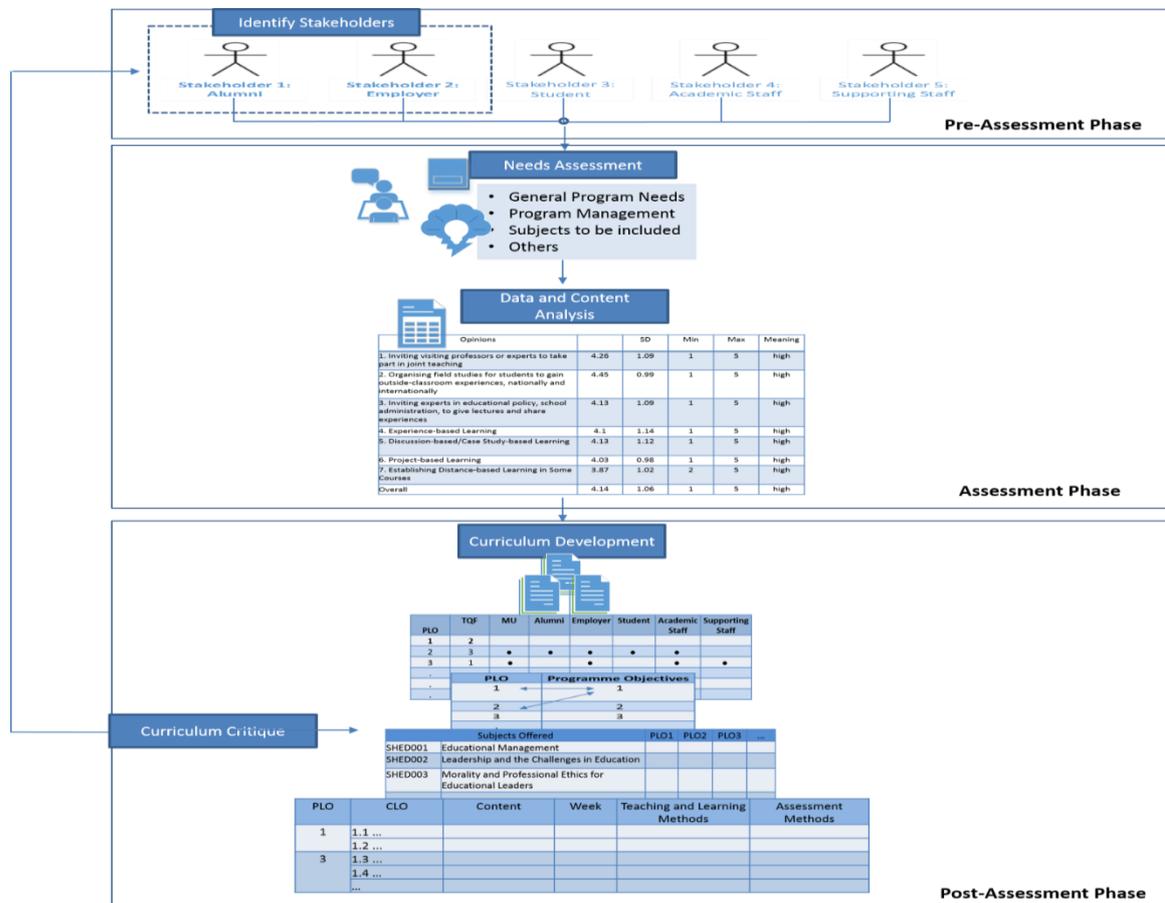
2. ด้านการจัดการหลักสูตร

จากผลการศึกษาพบว่า “กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การให้นักศึกษาศึกษาดูงาน/การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาการตามความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางการศึกษาในต่างประเทศ การเชิญอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับมาสอน/ร่วมสอน การเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านนโยบายการศึกษา/การจัดการโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา มาบรรยาย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการเรียนการสอนที่ใช้การอภิปรายเป็นฐาน/การเรียนการสอนที่ใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน” ที่พบผลเช่นนี้เนื่องจากสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตมีความผันผวนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทั้งระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนั้นการจัดการการเรียนรู้ของหลักสูตร จึงจำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริงที่ได้จากการศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ กับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาธร นิลอาธิ และคณะ (2560: 138) ที่พบว่าความต้องการการจัดการศึกษาโดยการเชิญอาจารย์พิเศษจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันวิชาชีพจากต่างประเทศ หรือผู้ทรงคุณวุฒิมาสอนหรือร่วมสอน อยู่ในระดับมาก

3. ด้านรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตร

จากผลการศึกษาพบว่า “กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่พึงมีในหลักสูตร โดยรวมในระดับมาก โดยรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีค่าสำคัญ ได้แก่ วิชากลยุทธ์การวางแผนและการประกันคุณภาพ การจัดการศึกษา วิชานโยบายและการวางแผนการจัดการการศึกษา วิชาการวางแผนและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในการจัดการศึกษา นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นให้มีการเพิ่มรายวิชาอื่น ๆ ได้แก่ การจัดการศึกษาในการพัฒนาเมือง การจัดการการศึกษาและการจัดการภัยพิบัติ การจัดการการศึกษาในเขตสงคราม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการการศึกษา เป็นต้น” ที่พบผลเช่นนี้เป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรมีความต้องการในเนื้อหาสาระของรายวิชาที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานทางด้านการจัดการการศึกษาที่ทำอยู่ ซึ่งรายวิชาดังที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น เป็นรายวิชาที่มีความสำคัญยิ่งต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดการการศึกษา โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีภาวะการแข่งขันสูงที่สุด เนื่องจากประชากรในวัยศึกษามีจำนวนน้อยลง จากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สอดคล้องกับผลวิจัยของบรรดล สุขปิติ และพลับปลิง ทับเปลียน (2539 อ้างถึงใน ธาตุมิ ปลื้มสำราญ, 2553) ที่พบว่าสาขาการบริหารการศึกษาเป็นสาขาวิชาในอันดับแรกในกลุ่มตัวอย่างต้องการศึกษา สอดคล้องกับ Bloom & Van Reenen (2006) ที่ทำการวิจัยประเมินแนวทางการจัดการทางด้านการดำเนินงาน เป้าหมาย การติดตามผลการปฏิบัติงาน และแรงจูงใจ ในกว่า 700 บริษัท ในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเยอรมนี พบว่าผู้นำมีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินการขององค์กร สอดคล้องกับ Lessinger (1976) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการควบคุมและการประกันคุณภาพการจัดการการศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะคุณภาพเป็นสิ่งยืนยันความพร้อมในการทำงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและการยกระดับกระบวนการจัดการการศึกษาขององค์กรได้ และสอดคล้องกับรัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม (2558: 2214) ที่ทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสนาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ทักษะทางด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นความต้องการจำเป็นที่จะช่วยในการค้นหา ประมวล และแปลผลข้อมูล รวมทั้งการนำเสนอและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการศึกษาจึงต้องมีเนื้อหาครอบคลุมถึงกลยุทธ์ นโยบาย การวางแผน การประกันคุณภาพการจัดการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในการจัดการศึกษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการการศึกษา

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการดำเนินการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวแบบเชิงแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ)

จากภาพที่ 1 จะเห็นว่างานวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามตัวแบบของ Witkin & Altschuld (1995 อ้างถึงใน Mashael, 2016) โดยในระยะเวลาที่ 1 คือ การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการประเมินความต้องการจำเป็น (Identification of Stakeholders) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม (Design and Validation of Questionnaire) และการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Trial the Questionnaire) ซึ่งเป็นประชากรแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าของหลักสูตรฯ จำนวน 15 คน และระยะเวลาที่ 2 คือ การนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) และการวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหา (Data and Content Analysis)

สำหรับงานวิจัยขั้นต่อไป คือ การดำเนินการในระยะที่ 3 ได้แก่ การนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) โดยการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcome: PLO) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Program Objectives) และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแต่ละรายวิชา (Course Learning Outcome: CLO) รวมทั้งจะมีการเพิ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีก 3 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน และนักศึกษาปัจจุบัน และเมื่อได้ร่างหลักสูตรแล้วจะดำเนินการวิพากษ์หลักสูตร (Curriculum Critique) ด้วยการเลือกตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้หลักสูตรตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง ซึ่ง Oliva (2001 อ้างถึงใน อัญชลี สารรัตน์นะ, 2554: 10) ได้กล่าวเกี่ยวกับประเด็นนี้ว่าการจัดหลักสูตรตามความสนใจและความต้องการของผู้ใช้ จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้กับผู้เรียนได้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- Arjpaksa, S., Ounaromlert, T. (2015). karnprameun kwamtongkarn jumpen naikarnpattana toneang kongkrusatarnsuksa sungkatsamnakngyan kanakammakarn songserm karnsuksaeakkachon jungwat Rajchaburi [The Needs Assessment to Self-Development of Teachers, Ratchaburi Private Education Schools] Veridian E-Journal, Silpakorn University. 8, 2(May-August), 1251-1264.
- ศิริพร อาจปึกษา และ วีระศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดราชบุรี. Veridian E-Journal, Silpakorn University. 8, 2(พฤษภาคม-สิงหาคม), 1251-1264
- Kannasoot, P. (1999). sathiti puea karnwijaitangpreuttikammasat [Statistics for Behavioural Science Research], Bangkok: Chulalongkorn University.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Naewhangthum, R. K. (2015). karnprameun kwamtongkarn jumpen naikarnpattana khunnalaksanabundit teepeungprasong khong naksuksa radub banditsuksa sakha pattanasuksa kana suksasat mahawittayalai Silpakorn [The Needs Assessment to Develop Graduates Desirable of a Graduate Student in the Field of Development Education, Faculty of Education, Silpakorn University], Veridian E-Journal, Silpakorn University. 8, 2(May-August), 2204-2216.
- รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. Veridian E-Journal, Silpakorn University. 8, 2(พฤษภาคม-สิงหาคม), 2204-2216.
- Nilarti, P., & Nimnoi, R., & Wejosodsakda, C. (2017). kwamtongkarn suksator laksoot prachayadussadeebundit sakha sarasontetsat kana wittayakarnsarasantet mahawittayalai Mahasarakham [The Needs to Study for a Doctoral Degree in Information Science, Faculty of Informatics, Mahasarakham University], Journal of Information Science. 35, 1: 124-143.
- ภาธร นิลอาธิ ฤทัย นิมน้อย และฉันทนา เวชโอสถศักดิ์ดา. (2560). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.วารสารสารสนเทศศาสตร์. 35(1), 124-143.
- Pasunont, P. (2015). kwamtiangtrong kongbabsobtam sumrub ngyanwijai tang sungwomsat [Validity of Questionnaire for Social Science Research], Social Science Journal: Srinakharinwirot University (January-December): 375-396.

- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 18(มกราคม-ธันวาคม), 375-396.
- Pleumsamran, T. (2010). rainingan kwamkaona rehung kwamtongkarn suksator laksoot karnsuksa dussadeebundit khana palasuksa mahawittayalai Srinakharinwirot [The Needs to Study for a Doctoral Degree in Education, Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University]. Retrieved on July 9, 2018, from http://thesis.swu.ac.th/swufac/Phy_Ed/Tawut_P_R407371.pdf
- ชาวุฒิ ปลื้มสำราญ. (2553). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาดุซงฎึบัณฑิต คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เข้าถึงเมื่อ 9 กรกฎาคม 2561 จาก http://thesis.swu.ac.th/swufac/Phy_Ed/Tawut_P_R407371.pdf
- Rungwittayatorn, N. (2002). kwamtongkarn suksator luksoot parinyaeak tangdan boriharnkarnsuksa kong mahabundit kanang wicha boriharnkarnsuksa mahawittayalai Sukhothai thammathirat lae pooboriharn sathansuksa sangkat kromsamansuksa [The Needs to Study for a Doctoral Degree in Educational Administration of Master of Educational Administration Programme of Sukhothai Thammathirat Open University and the School Administrators Under the Department of General Education]. Retrieved on July 9, 2018, from http://ird.stou.ac.th/Researchlib/ShowDataResearch.php?AutoID=2545_013.
- นงศ์ลักษณ์ รุ่งวิทยาร และสุกัญญา สุขวุฒิ. (2545). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านบริหาร การศึกษา ของมหาบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 9 กรกฎาคม 2561 จาก http://ird.stou.ac.th/Researchlib/ShowDataResearch.php?AutoID=2545_013
- Sarattana, A. (2011). karnprameun kwamtongkarn jumpen pua karnpattanaluksoot laekarnreankarnsorn [Need Assessment for Curriculum and Instruction Development]. Journal of Education: Khon Kaen University, 34(1-2): 9-20.
- อัญชลี สารรัตน์. (2554). การประเมินความต้องการที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 34(1-2), 9-20.
- Wongwanitch, S. (2015). karnwijai prameun kwamtongkarn jumpen [Needs Assessment Research], Bangkok: Chulalongkorn University.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศ

Arizona State University. Retrieved on July 9, 2018, from <http://compositionaweb.pbworks.com/f/0787975257.pdf>.

Bloom, N., & Van Reenen, J. M. (2006). Measuring and Explaining Management Practices across Firms and Countries. Retrieved on July 23, 2018, from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=902568.

Desimone, L. M., Smith, T., & Ueno, K. (2006). Are Teachers Who Need Sustained, Content-Focused Professional Development Getting It? An Administrator's Dilemma. *Educational Administration Quarterly*. 42(2), 179–215.

English and Kaufman (1975). Needs Assessment: A Focus for Curriculum Development.

Retrieved on July 18, 2018, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED107619.pdf>.

Gupta, K., Sleezer, C., Darlene, F. (2007). A Practical Guide to Needs Assessment. USA: Pfeiffer.

King, M.B. & Newman, F.M. (2001). Building School Capacity through Professional Development: Conceptual and Empirical Considerations. *The International Journal of Educational Management*. 15(2), 86-94.

Körkkö, M., Kyrö-Ämmälä, O., & Turunen, T. (2016). Professional Development through Reflection in Teacher Education. *Journal of Teaching and Teacher Education*. 55, 198-206.

Knowles, M., Holton, III, E., & Swanson, R. (2005). *The Adult Learners*. Woburn, MA: Butterworth Heinemann.

Lessinger, L. (1976). Quality Control and Quality Assurance in Education. *Journal of Education Finance*. 1(4), 503-515. Retrieved on July 18, 2018, from <http://www.jstor.org/stable/40703066>.

Mashaël, H. A. (2016). Toward the Development of a Needs Assessment Process for International Contexts: A Model for Saudi Arabia. Retrieved on July 18, 2018, from https://vtechworks.lib.vt.edu/bitstream/handle/10919/73481/Alqahtani_MH_D_2016.pdf?sequence=1.

US Department of Education. Retrieved on July 9, 2018, from <https://www.ed.gov/admins/lead/account/compneedsassessment.pdf>.